

Årtans förekomst i Kronobergs län 1978 - 2018

Materialet

Observationerna har rapporterats av föreningens medlemmar till den regionala rapportkommittén. Från och med millennieskiftet har den nationella digitala tjänsten Svalan, som senare ersattes av den nuvarande Artportalen och drivs av SLU, tagit över funktionen.

Årta har observerats från 13 mars till 1 november. De flesta observationerna har gjorts i april, maj och juni. I juli och augusti görs fortfarande ett betydande antal observationer. Tolv fynd har gjorts i september, fem i oktober och ett i november. Inget fynd har gjorts under vintermånaderna.

Beräkningsmetod

Årtan är en ovanlig häckfågel i vårt län. Tre säkra häckningsfynd i form av kullar har gjorts. För att få en rättvis bild får man nöja sig med troliga och möjliga häckningar. Vid bedömningen av antalet säkra, troliga eller möjliga häckningar har krävts minst två observationer med några dagars mellanrum. Tidsperioden mars – juni har betraktats som häckningstid. I de flesta fallen gäller observationerna par av årta men ibland är det flera hannar och honor som observerats. De räknas ändå som en observation.

Resultat

Mellan noll och åtta observationer som möjligen kan gälla häckningar har gjorts per år. Medelvärdet stannar på 3,5 fynd per år. Största antalet har varit 20 exemplar vid Husebymaden 6 maj 2000.

- I Ljungby kommun har observationer av möjliga häckningar gjorts under 11 år vid Huliesjön. Årta sågs fram till 1980 också vid Nässjön men försvann i samband med rensning av sjöns utlopp. Årtor har också setts vid Exen, Färjansö, Ljungasjön och Stavsjön, där en kull ungar sågs 1983.
- Älmhults kommun har haft möjliga häckningar av årtor vid Virestadsjön (18 år), Garanshultasjön och Steningen men också enstaka år vid Horssjön, Låkasjön, Koppingesjön och Virestadsnäsasjön.
- I Alvesta kommun är Husebymaden, 23 år, och Skatelövsfjorden, 14 år, viktiga lokaler för årtan. Två säkra häckningar har rapporterats, 1995 och 1998 då fynd av kullar har rapporterats. I Husebymaden har arten varit årlig sedan naturreservatet med tillhörande fågeltorn instiftades. Också de sänkta sjöarna vid Mäxarp har haft möjliga häckningar av arten medan fynden vid Mörhultasjön och Elen har varit av mer tillfällig karaktär.
- I Växjö kommun har årta iakttagits i Lidhemssjön och i den närliggande Djurle våtmark under drygt 20 år av perioden 1978 - 2018. Borsjön, Dällingen, Fängsjön, Hovs göl, Hugnasjön, Klockare göl, Lilla Attsjön och Rinkabysjön med den intilliggande våtmarken vid Sjöamellan har något eller några år möjligen hyst häckande årtor.

I kommunerna Markaryd, Tingsryd, Lessebo och Uppvidinge har endast sju observationer av möjliga häckningar gjorts av årta.

Tillfälliga fynd av årta har utöver ovanstående gjorts vid ett 40-tal tillfällen under häckningstid.

Fynd utanför häckningstid

Under juli, augusti och september finns fynd från samma lokaler som nämnts ovan. I stort sett finns i vårt material inga fynd av sträckande årtor med undantag för en hane som sträckte mot söder vid Jättabron, Bolmen 18 september 2016.

Sammanfattning

Årtan är således en ovanlig häckfågel i vårt län och antalet par är mycket lågt. Husebymaden i Alvesta är troligen den viktigaste lokalen för arten men också Huliesjön, Virestadsjön och Lidhemssjön hör dit. Populationen bedöms i nuläget uppgå till fem par. Ottosson m fl anger 10 par (Fåglarna i Sverige 2012). 1986 uppskattades antalet par till 10 – 30 (Nilsson 1986).

Ottosson, U m fl. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF Halmstad.

Nilsson S G. Beståndsstorlekar för häckande våtmarksarter i Kronobergs län – samt några tankar om beståndens skydd. Milvus 1986:1.